

LINDSTRÖMS FILMTIPS

1 The Social Network: David Fincher har också på ett snillrikt sätt tagit vara på möjligheterna att göra ett intressant porträtt av en kreatör, Facebooks grundare Mark Zuckerberg.

2 Skönheten och odjuret: Disneys kanske vackraste film finns nu på bluray och blir till strålande familjeunderhållning. Sofie Källgrens sångröst höjer värdet ändå mer.

3 Mississippi brinner: Alan Parkers berättelse om rasism i 1960-talets USA är inte bara en återblick på ett ojämlikt samhälle, det är också en mycket spännande film. (TV 4 plus lördag 22.00)

6 OSCARS

■ Det var "Mississippi brinner" nominerad till 1988. Den fick bara en, bästa foto, mycket beroende på det kontroversiella ämnet. Den baserar sig på en verklig händelse och visar Ku Klux Klans makt över den amerikanska södern på 1960-talet.

FÖRESTÄLLNING

FÖR DEMOKRATI!
Belarus Free Theatre
förföljs i hemlandet Vitryssland. I veckan spelade de i Skellefteå.
FOTO: RIKSTEATERN

De förtrycktas teater

Vi finns inte. Vår föreställning finns inte heller. Men du kan se oss spela den, säger Belarus Free Theatre från Vitryssland, Europas sista diktatur. I hemlandet är de förföljda och trakasserade för att de tar upp känsliga ämnen som korruption och trafficking. Ändå fortsätter de spela i kampen för yttrandefrihet, till dess att landet blir en demokrati.

Föreställningen Eupica Challenge är ett samarbete mellan 14 dramatiker i Europa och USA.

De har alla skrivit en del av föreställningen och förmedlar sina tankar om västvärlden idag samt de utmaningar de egna länderna står inför. När ridån går upp befinner vi oss i ett flygplan, en jumbojet.

Flygvärdinnan läser säkerhetsföreskrifterna, men instruktionerna övergår snart i en stiliserad dans. Från den humoristiska starten kastas vi handlost in i berättelser om våld, tortyr, människohandel och misär.

Det är de förtrycktas teater vi bevitnar. De som ingen röst har och kämpar för existensberättigande. Ord sprutar emot oss på ett främmande språk och det är inte helt lätt att

hänga med i svängarna. Men känslorna griper tag, bilderna som projiceras på en stor duk på scenen samt spelet framför hjälper oss att sakta, men säkert förstå hur det måste vara att leva i skuggan av en diktatur.

Nordanås lugna ankdamm utanför bildar en skarp kontrast mot denna värld av trafficking, kvinnomiss-handel, incest, missbruk, tortyr, likgiltighet och miljöförstöring.

Trots vetenskapen om onskans existens uppstår ett glapp inombords. Hur mycket man är försöker förstå går det inte. Det som återstår är att leva sig in i och ta emot. Strax innan paus behandlas Polen, katolska kyrkan och dess sexskandaler. Det blir så plågsamt att delar av publiken väljer att skratta. Insikten om sanningen i det vi ser blir för obehaglig att ta in. Det tippas över. Humorn behövs för att förlösa och distansera.

Akt 2 börjar med att vi får möta oss själva. Sverige. Hur kommer vi att porträtteras?

Två personer befinner sig i en tunnelbanevagn. De pratar båda i mobiltelefon. En sverigedemokrat och en pendlande mamma med fin bil, villa och högstatusjobb. Fotbollsresultat flätas samman med diskussion om vem som ska hämta på dagis – endast en bil i hushållet är ett ställningstagande för miljön.

Mitt i detta en invandrarkvinna som tigger pengar till ett dödssjukt barn i hemlandet. Hon blir ifrågasatt, finns verkligen barnet? För ingen behöver tigga i Sverige. Vi har det bra i Sverige. Så bra att likgiltigheten flyttat in i våra liv.

Den scen där igenkänningsfaktorn blir extra hög är den amerikanska. Vana som vi är med kulturen och språket, för att inte tala om produkterna. En chipsätande och Coca-Coladrickande kvinna lägger ut texten om miljö och vad man ska göra för att rädda den. USA är minsann duktiga miljöivrare.

Hon får snabbt ett, två, tre ekon av sig själv. De andra skådespelarna ställer upp i formation och upprepar den första kvinnans tal och gester. När chipsen är nästan uppätta återvinns nogsamt rester (kompost), påsar (skräp) och flaskor (pant). Sedan börjar konsumtionen om. Slutledningen blir att varför bevara något i verkligheten? Så länge det finns i minnet – och på Internet – finns det ju kvar!

Det är en omtumlande upplevelse att möta Belarus Free Theatre. Som att öppna fönstret och få en fläkt av en annan värld. Främmande från vår trygga, förskonade tillvaro. Det är nyttigt. Det är skrämmande. Det är obehagligt verkligt.

INGRID CARLSSON

MUSIK

Orkestrarnas egen konsert

Förbandet är inte bara det utan heter också just så. Men körskolan har inget med ratt att göra. Uppstråket? Klarare. Men SSB, SGE och SUS?

Det finns en gemensam nämnare. Alla spelade när musikskolan i Skellefteå på torsdagskvällen arrangerade konsert i Anderstorpssalen.

Det gör man fyra gånger per år, men den här gången låg hela tonvikten på orkestrar: Förbandet som blåser, Uppstråket som trakterar stråkar, körskolan som sjunger, Skellefteå Symphonic Band, Skellefteå Gitarrensemble och Skellefteå Ungdomsymfoniker som gör vad namnen antyder.

De yngsta går i tvåan, de med "bokstavskombinationer" på gymnasiet.

"Ensam med trombon?"

Konserterna har ett egenvärde. De är utbildning, morot och också själva grejen.

– Hur kul är det att sitta för sig själv med en trombon? undrar Rose-Marie Hägglund, kvällens konferencier, körledare med mera.

Det var Gärdestad, Lennon/McCartney, Michael Jackson, Queen och Johan Strauss den äldre och läktarna var i stort sett fyllda av syskon, föräldrar och generationer före dem och torde ha varit rätt nöjda, för mycket – många! – låter oftast bra.

Så även i går.

OLLE LUNDQVIST

UPPBLÅST.
Snart i alla fall. Elias Sandqvist värmer upp sig och sin oboe, "världens häftigaste instrument."

TRÅNGT.
Fullt både på scenen – två orkestrar och en kör – och på läktaren.

FOTO: FOTO: OLLE LUNDQVIST